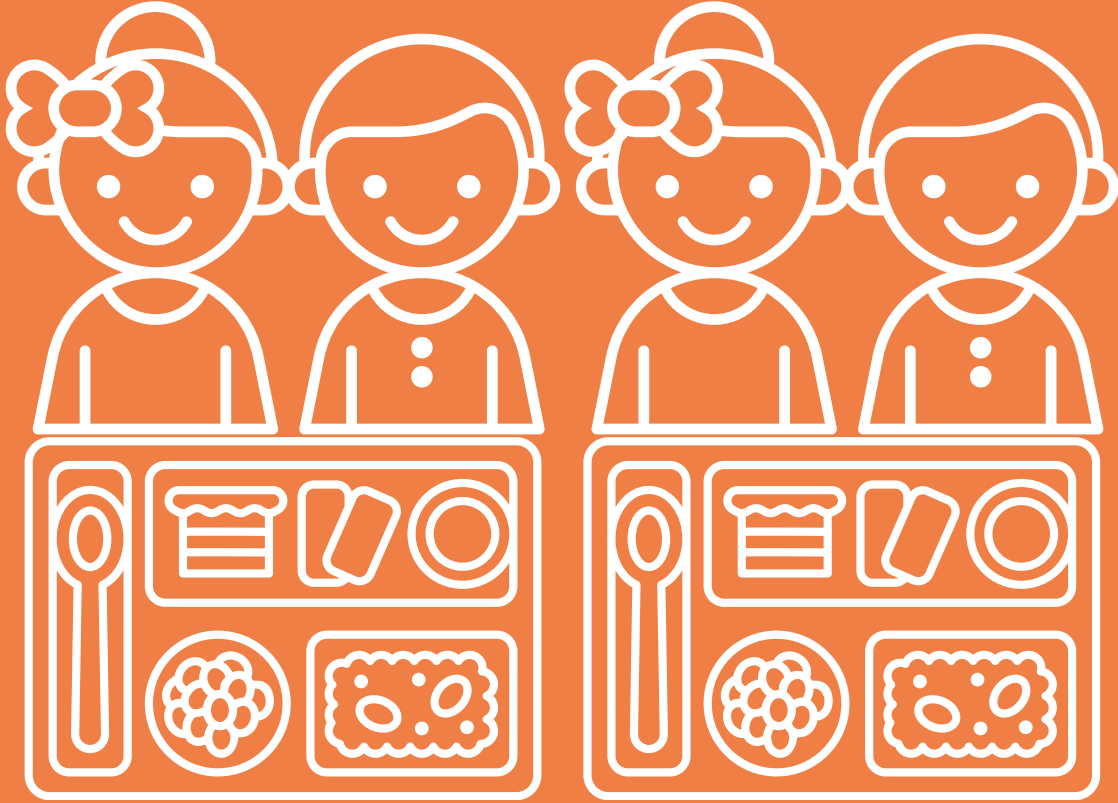

Bilgilendirme Notu:
Ücretsiz Beslenme Desteği
ve Pilot alışmalar
2022/2024

DERİN
YOKSULLUK
AĞI

Açık Alan Derneği'nin girişimidir.

Bilgilendirme Notu: Ücretsiz Beslenme Desteği ve Pilot alışmaları 2022-2024

Giriş

Yoksullukla ve ocuk açlığı ile mücadele, beslenmeyi öğrenme, ğn garantisi, sağlık eşitliğini sağlama, okul terkini nleme ve uzun vadeli refahı koruma gibi bir çok katkısı olan, özellikle kız çocuklarını okulda tutarak toplumsal cinsiyet eşitliğini teşvik etmenin önemli bir yolu olarak gördüğümüz Okul Yemeği Programının sunulmasını talep ediyor ve bu konuda savunuculuk faaliyetlerimizi sürdürüyoruz.

2022 yılında başlattığımız beslenme desteği, 2023 yılında üyesi olduğumuz School Meals Coalition (Uluslararası Yemek Koalisyonu), 2024 Türkiye Okul Yemekleri Koalisyonu ve güncel çalışmalarla bu alandaki faaliyetlerimize devam etmekteyiz. Hazırladığımız bu bilgi notunun amacı, İstanbul'da gerçekleştirdiğimiz pilot çalışmalardan elde ettiğimiz deneyimleri kamuoyuyla paylaşmak ve uygulayıcıların dikkatine sunmaktır.

Siyasi parti gözetmeksizin tüm milletvekili, bakanlara, sivil toplum kurumlarına, akademisyenlere, iş insanlarına, basına ve ilgili öznelere ağrımızdır!

Okul yemeği programları dünyadaki en büyük ve en yaygın sosyal güvenlik ağlarından biridir. School Meals Coalition (Uluslararası Yemek Koalisyonu) üyesi ülkelerde 418 milyon ocuk okul yemeklerinden yararlanmaktadır. Bu alışmaları izlemeli ve acil olarak Ulusal Okul Besleme Politikamızı gerçekleştirip uygulamalıyız!

Pilot Çalışmaları: Çekmeköy, Sancaktepe ve Şişli/Kuştepe'de Beslenme Desteği

Yaptığımız saha çalışmaları neticesinde dezavantajlı mahallelerde öğrencilerin okul devamsızlığının en büyük nedenlerinden biri olarak beslenme sorunları ön plana çıkmıştır. İstanbul'un Çekmeköy ve Sancaktepe ilçelerinde başlattığımız pilot çalışma ile Nisan-Haziran 2022 eğitim döneminde toplam 23.000'den fazla beslenme paketi öğrencilere ulaştırılmıştır. 2023-2024 eğitim yılında ise, İstanbul'un Şişli ilçesine bağlı Kuştepe mevkiindeki devlet okulunda toplam 3.750 adet beslenme paketi öğrencilere dağıtılmıştır.

Operasyonel Süreç:

- Beslenme paketleri, hizmet alımı sağladığımız bir catering firması tarafından hazırlanmıştır. Son dağıtımda tek paketin maliyeti 50+KDV olarak hesaplanmıştır (Mayıs, 2024).
- Paketler, okuldaki tüm öğrenci ve görevlilerin sayısına göre hesaplanmış ve her gün düzenli olarak hazırlanmıştır.
- Dağıtım, her sabah okul kapısında paketler halinde kolilere dizilmiş şekilde okul görevlilerine teslim edilmiştir.
- Paketler, sınıflarda öğretmenler tarafından beslenme saatinde öğrencilere dağıtılmış ve öğretmenler de öğrencileriyle birlikte bu beslenme desteğini paylaşmıştır. Beslenme saati, öğretmen ve tüm öğrencilerin katılımı ile aynı paketin açılmasıyla başlamıştır.
- Dağıtım sırasında DYA dahil hiçbir kurum, belediye, siyasi parti veya derneğin adı ya da logosu bulunmamıştır. Paketlerin üzerinde sadece “gün içinde tüketilmeli” ve “bol su içilmeli” uyarıları yer almıştır.

Pilot Çalışmanın Öne Çıkan Sonuçları:

- İstanbul'un farklı ilçelerinde gerçekleştirdiğimiz bu pilot çalışma, okullarda ücretsiz beslenme desteğinin önemini net bir şekilde ortaya koymuştur.
- Beslenme desteğinin düzenli sağlanması ve verilen gıdaların sağlıklı, taze olması öğrenciler üzerindeki olumlu etkilerin gözlemlenmesi açısından kritik öneme sahiptir.
- Tüm öğrencilere bu desteğin eşit şekilde verilmesi, sınıf içinde herhangi bir ayırım yapılmadan, öğretmenlerin eşliğinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.
- Beslenme desteği, düzenli ve sürdürülebilir olmalı; aynı okulda düzenli bir şekilde verilmelidir.
- Okul yönetimi, öğretmenler ve velilerle birlikte izleme ve değerlendirme çalışmaları yapılmalıdır.

Etki Değerlendirme;

- Pilot alışmalarımızın sonucunda, ücretsiz beslenme desteğinin öğrencilere ve ailelere sağladığı olumlu etkiler net olarak gözlemlenmiştir. Velilerle yapılan görüşmelerde, çocukların sabah kahvaltı yapamama sorunlarının çözüldüğü, beslenme desteği sayesinde okula daha düzenli geldikleri ve sosyal eşitsizliklerin azaldığı belirtilmiştir. Çocuklar, arkadaşlarıyla birlikte beslenmenin onları motive ettiğini dile getirmiş ve sosyal etkileşimlerinin de güçlendiği gözlemlenmiştir.
- Ayrıca, veliler beslenme desteği sayesinde çocuklar arasında eşitlik sağlandığını ve gurur kırıcı durumların azaldığını ifade etmişlerdir. Öğrenciler artık sınıfta herkesle aynı anda beslenmekte ve bu da derslerin düzenli başlamasına katkı sağlamaktadır. Öğretmenler, beslenme desteğinin öğrencilerin devamsızlıklarını azalttığını ve derse katılımlarını artırdığını gözlemlemişlerdir.

Etki Değerlendirme;

- Veliler, beslenme desteğinin aile bütçelerine sağladığı katkıyı da vurgulamıştır. Bir veli, sabahları beslenmeye ayırdığı paradan tasarruf ettiğini ve bunun aile bütçesine büyük bir katkı sağladığını ifade etmiştir. Üç çocuk annesi bir veli ise her sabah çocuklarına en uygun beslenme seçeneklerini alsam bile günlük 80-90 TL civarında masraf yaptığını ve bu masrafın ortadan kalkmasının kendisi için büyük bir rahatlama olduğunu belirtmiştir. Okula iki çocuğu devam eden başka bir veli ise okul kantininde bir tostun 25 TL olduğunu ve “Birine alsam, diğeri de istiyor, her gün 50 TL nasıl vereyim” diyerek kantinden alışveriş yapmayı çok nadir hale getirdiklerini paylaşmıştır.
- Bu pilot çalışmalar, ücretsiz beslenme desteğinin düzenli ve tüm öğrencilere eşit şekilde sunulmasının eğitimde fırsat eşitliği açısından ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

Sonuç;

- Ücretsiz ve düzenli beslenme desteği, tüm okullarda yaygınlaştırılmalıdır.
- Beslenme paketleri, sağlıklı ve taze gıdalar içermeli ve tüm öğrencilere eşit şekilde dağıtılmalıdır.
- Gerekli yasal düzenlemeler ile okul kantinleri dönüştürülebilir ve beslenme paketleri bu kantinlerde hazırlanabilir.
- Okullara yakın konumlarda bulunan yemekhane ya da mutfağı olan kamu kurumlarında küçük paketleme istasyonları kurularak beslenme paketleri hazırlanabilir.
- Aşevi, sosyal tesisler, gezici mutfak ve büfeleri olan merkezi ve yerel yönetimler ile iş insanları, kar amacı gütmeyen bu sorunun çözümüne katkı sağlamaya davet edilmelidir.
- Okul yemeği, dünya genelindeki en büyük ve en yaygın sosyal güvenlik ağlarından biridir. School Meals Coalition (Uluslararası Yemek Koalisyonu) üyesi ülkelerde 418 milyon çocuk okul yemeklerinden yararlanmaktadır. Bu çalışmaları yakından izlemeli ve acilen yerel okul yemeği politikasını hazırlamalıyız.

HAFTALIK BESLENME MENÜSÜ

PAZARTESİ

Süt
Üçgen Peynir
Zeytin
Bal
Simit

SALI

Süt
Labne
Bal
Elma
Zeytinli Poğaç

ÇARŞAMBA

Süt
Üçgen Peynir
Zeytin
Muz
Açma

PERŞEMBE

Süt
Labne
Zeytin
Bal
Poğaç

CUMA

Süt
Beyaz Peynir
Zeytin
Tahin-Pekmez
Simit

**DERİN
YOKSULLUK
AĞI**

Açık Alan Derneği'nin girişimidir.